

Modulok kidolgozása

Név:	Tóth Ilona
Iskola:	Lágymányosi Bárdos Lajos Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium
Forrás:	Ez az óraterv az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet XXI. századi közoktatás (fejlesztés, koordináció) TÁMOP-3.1.1-11/1–2012-0001 (II. szakasz) projekt „A nevelés-oktatás fejlesztése, komplex pilot programok” című alprojekt keretében kidolgozott Ókoiskolai nevelési-oktatási program része: http://ofi.hu/okoiskola-nevelesi-oktatasi-program , az eredeti óraterv innen letölthető: http://ofi.hu/egig-nonek-e-fak .

1

MODULLEÍRÁS

A modul címe	Égig nőnek-e a fák?
A modul rövid leírása	Az élő fa természeti esztétikai értékével kapcsolatos ismeretszerzés. A fa esztétikai értéke az építészetben, szerkezeti és díszítő elemként. A modulban érintett területek: - a fa, mint természeti érték; - a fa életkori és magassági határai; - fa, mint közösségek kultúrkinccse élőlényként és építményként; - népi építészet; - organikus építészet; - az emberi vágy a természethez való visszatérés iránt.
Célok/részcélok	A természeti és épített értékeink felfedeztetése hazai és világviszonylatban. A természeti és épített környezetünk megőrzésére, fenntarthatóságra nevelés. Új ismeretek szerzése az épített környezettel kapcsolatosan. Sokszínű tapasztalatszerzéssel a gyerekek sokoldalú fejlesztése. Tantárgyak közötti határok feloldásával komplex szemlélet kialakítása.
A modul feldolgozásra szánt időkeret	Téma nap formájában 4x35 perc, valamint a megnyitó és zárás ideje együtt 30 perc.
Felhasználási terület	3-6. évfolyam. Téma nap (a Föld napján, vagy más jeles nap alkalmával), rendhagyó tanórák keretében, a foglalkozásokon a csoportok forgószínpadszerűen vesznek részt, (egy csapat négyféle foglalkozáson). NAT kapcsolódási területek: ember és környezet, földünk és környezetünk, technika és társadalom, informatika, művészetek. Tantárgyi kapcsolatok: matematika, környezetismeret, informatika, magyar irodalom, ének, technika, rajz.
Eszközrendszer	laptop, projektor, interaktív tábla/vetítő felület, internet-elérhetőség, könyvtár, informatika terem, fényképezőgép, kotta,

	hangszerek (furulya, ritmushangszerek), pokrócok, „T” alakú mérőeszköz, botok, spárga, mérőszalagok, méterrudak, nagyobb kartonok (2 db), Post-it tömb, filctoll, fatörzs szelet (keresztmetszet), ceruza, kéregdarabok, kisebb zsák, borítékok, fali térkép (A Föld országai), azonos méretű négyzetlapok, gyurmaragasztó, mágneses tábla, mágnesek, üveg poharak (3 db) gyufa, hosszabb szálú (2 doboz), félkilós súly, papírhengerek (nagyon sok), ollók, építőkocka-készlet, virágkarók (fahasábok), Jenga-készlet (2-3 db), leveles ágak, nagyobb textil darabok, íves csomagolópapírok, kötöző anyag (spárga, rafia).
Háttér	<p><i>Szakmai háttér:</i> Ének-zenei és hangszeres ismeretek. Mérések és ahhoz kapcsolódó geometriai és algebrai ismeretek. Földrajzi ismeretek, térképészet. Könyvtári ismeretek. Informatikai ismeretek (kereső programok, linkek) Minimális néprajzi ismeret. Minimális építészeti ismeretek. Technikai ismeretek (illesztések, rögzítések). Drámajátékkal kapcsolatos ismeretek.</p> <p><i>Pedagógiai háttér:</i> Gyakorlat a kooperatív és csoportmunkák vezetésében. Társas kompetenciákon belül az együttműködésre nevelés. Differenciálás képessége. Elkötelezettség a környezettel kapcsolatos érzékenyítés és a fenntarthatóságra nevelés mellett.</p>
Változatok	<p>Szépművészeti Múzeum osztályfoglalkozásain való részvétel: A famászó báró/ A fa, mint szimbólum/ Keresd a fát! címmel Közvetlen környezetünk „fatérképének” elkészítése (életkor, nevezetesség, különleges tulajdonság, rekordok) Közvetlen környezetünk fából készített épített értékei (szobrok, épületek, játszótéri játékok)</p>
Ajánlott feldolgozási mód	<p><u>Előkészítés:</u> Múzeumi foglalkozás: Az erdőtől a múzeumig, egy faszobor története. Az égis éző fa című népmese feldolgozása, felkészülés mesejáték előadására. Daltanulás, hangszeres kíséretre felkészülés. Csapatok beosztása a forgószínpadszerű rendszerbe. Anyagok és eszközök előkészítése. Írásos tájékoztató (táblázat) kiosztása a csapatoknak és a pedagógusoknak.</p> <p><u>Lebonyolítás:</u> Megnyitó. Foglalkozások megtartása, minden csapat számára négy harmincöt perces foglalkozáson való részvételre van lehetőség. A szünetek 10 percesek. Zárás: Az égis éző fa című mesejátékkal.</p>
Értékelés	Osztályonként az osztályfőnökkel irányított beszélgetés formájában.

Források

A forrásokat a mellékletekben, illetve az alkalmazások helyén is feltüntettem, a könnyebb kezelhetőség érdekében.
A modul megvalósítása előtt a linkeket érdemes ellenőrizni!

Megnyitó:

Szőnyi Erzsébet: 33 könnyű kórusmű

Foglalkozások:

Gaud Morel-John Wilkinson: A fák könyve, Elektra Kiadóház, 1998.

Varga Domokos: Jó játék a fény, az árnyék, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, 1979.

Móra Ferenc: Öreg ember, öreg fa

Famatuzsálemek:

- Skócia, tiszafa

<http://jodie-skocia.blogspot.hu/2012/06/famatuzsalemek.html>

- Mexikó, Tule fa

http://kertpark.blogter.hu/186982/hires_fak_tule_fa

- USA, szálkás fenyő

<http://canadahun.com/temak/de-j%C3%B3%C3%B3%C3%B3%C3%B3%C3%B3-k%C3%A9pl%C3%A1nc-j%C3%A1t%C3%A9k.25142/page-428>

- Németország

<http://forum.index.hu/Article/showArticle?t=9195228>

- Magyarország, keleti platán

<http://www.sanferdent.com/>

- Anglia, Robin Hood fája

<http://www.adventuresofanenglishmum.com/2010/08/sherwood-forest.html>

Dr. Veperdi Gábor: Erdőbecsléstan, Sopron, 2008.

Horváth Miklós: Árnyékban-fényben Pont Kiadó, 1995.

Gárdonyi Géza: A fa élete

Bartholomäus Traubeck - www.origo.hu

A fák hangja - http://www.youtube.com/watch?v=ZYLpVi_I2U

Magyarország híres fája - képek:

- Ezer éves fa, Ötvöskőny

<http://www.youtube.com/watch?v=KTS1GR-4hNE>

- Hős fa, Felsőmocsolád

http://www.fataj.hu/2011/12/052/201112052_AzEvFaja_Eredmenyek.php

- Mátyás király fája, Tiszaigar

www.napi-hirek.hu

- Hárs, Szókedencs

<http://elbiferrum.blogspot.hu/2013/05/egy-osztalykirandulas-kepei-6.html>

- Szelídgesztenye, Nagykutas

nagykutas.com

- 500 éves tölgy, Bak, Nénai völgy

<http://www.geocaching.hu/caches.geo?id=3322>

- Fekete nyár, Gemenc

<http://www.lukacsrobert.hu/2013/09/uj-kiralyt-avattunk-magyarorszag.html>

- Petőfi-fa, Dömsöd

<http://amrasura.blog.hu/>
- Rákóczi-fa, Süttő
<http://www.utazzvelunkhungary.hu/sutto.html>
- Árpád-fa, Hédervár
<http://mjozsef.blogspot.hu/2010/08/arpad-tolgy.html>
- Vadkörtefa, Gödöllő
<http://www.patriotaeuropa.hu/?p=32467>
- Ósök fája, Budafok
<http://evfaja.okotars.hu/fa/2012/budafoki-osok-faja-0>

Fotók:

- Katona László, Krími hárs, Pesthidegkút – metropol.hu
- Sélley Miklós, Hős fa, Felsőmocsolád – Fatáj online 2011.
- Takács Gábor, Patkó Bandi fája, Darány – nevezetesfak.hu
Magyarország híres fái – leírások:
- Hős fa, Ötvöskőnyi - <http://faipar.hu/hirek>
- Mátyás király fája, Tiszaigar - <http://egerfa.hu/hazai-fafajok>
- Kislevelű hárs, Szőkedencs - <http://micsodabalaton.wordpress.com>
- Patkó bandi fája, Darány - <http://vendegvaro.utazom.com>
- Szelídgesztenye, Nagykutas - <http://vaol.hu/hirek>
- 500 éves tölgy, Bak, Nénai völgy -
<http://termeszettelte.blogspot.hu>;
<http://elbiferrum.blogspot.hu/2012/05/dendroman-talalkozo>
- Fekete nyár, Gemenc - <http://www.femcafe.hu/cikkek/vilag>
- Petőfi-fa, Dömsöd - <http://www.utazzitthon.hu/>;
<http://www.kirandulasok.com/>
- Rákóczi-fa, Süttő -
<http://www.utazzvelunkhungary.hu/sutto.html>
- Árpád-fa, Hédervár - <http://kastely.blogter.hu/>;
<http://www.utazzitthon.hu/>
- Vadkörtefa, Gödöllő - <http://www.felsovarosi.halas.hu/>
- Ósök fája, Budafok - <http://www.nemethzoltan.hu/>;
<http://evfaja.okotars.hu/fa>
- Krími hárs, Pesthidegkút - <http://www.femina.hu/>
- Öreg hárs, Felsőmocsolád - <http://evfaja.okotars.hu/>
Matuzsálem szó eredete:
<http://www.mimicsoda.hu/cikk.php?id=1085>
Matuzsálem-fa:
<http://www.erdekesvilag.hu/?s=matuzs%C3%A1lem-fa>
Ajánlott oldalak a „Legek” a fák birodalmából című foglalkozás
internetes kereséséhez: <http://donna.hu/cikk/Utlevel/Csodafak-a-nagyvilagban/10376>
<http://www.plantarium.hu/tag/oreg-fak/>
<http://www.erdekesvilag.hu/a-vilag-legmagasabb-fai/>
<http://filantropikum.com/a-vilag-legoregebb-legmagasabb-es-legnagyobb-fai/>
http://hu.wikipedia.org/wiki/H%C3%ADres_f%C3%A1k_list%C3%A1ja
http://www.femina.hu/terasz/kepes_cikkek/oreg_fak
<http://www.erdekesvilag.hu/sunland-baobab-kulonleges-pub-a-vilag-legnagyobb-majomkenyerfajanak-belsejeben/>
http://www.gardening.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=128
<http://www.erdekesvilag.hu/az-ezer-eves-majomkenyerfa/>

https://www.google.hu/search?q=kína,+3500+éves+ginkófa&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=Y782U5m5OMK9ygPZzYDYBA&ved=0CAcQ_AUoAg&

<http://www.erdekesvilag.hu/szivarvany-eukaliptusz-a-fold-legszinesebb-faja/>

Képrészletek Makovecz Imre faépületeiről:

- Fatemplom, faluház, Kakasd -

<http://www.patriotaeuropa.hu/?p=10049>

- Magyar pavilon, Sevilla -

http://www.omikk.bme.hu/archivum/angol/htm/makovecz_i.htm

- Római katolikus templom, Paks -

http://fidelio.hu/kiallitas/hirek/elhunyt_makovecz_imre_epitesz

- Általános iskola, Csenger -

<https://szegedma.hu/hir/szeged/2012/03/makovecz-imre-nevet-veszi-fel-a-csengeri-altalanos-iskola.html>

Erdei Művelődés Háza, Visegrád - kép:

<http://www.vadaszat.net/hirek/2008/visegrad%2B%2B.htm>

Vetítés Makovecz Imréről:

[www.inditlak.com/ppt/Makovecz Imre által tervezett epuletek.ppt](http://www.inditlak.com/ppt/Makovecz%20Imre%20altal%20tervezett%20epuletek.ppt)

A világ régi fa épületeinek képei és leírásai:

- Fatemplom, Lengyelország

<http://www.utikalauz.hu/print.php?id=1246>

- Fatemplom, Máramaros

<http://kalandozok.blogspot.hu/2011/09/cseke-gabor-romaniai-vilagorokseg.html>

- Kupolás fatemplomok, Oroszország

<http://www.erdekesvilag.hu/a-kizhi-sziget-kupolas-fatemplomai/>

- Árboctemplom, Norvégia

<http://www.utikalauz.hu/print.php?id=795>

- Fahíd, Kína

http://kk.blog.hu/2007/11/26/a_vidék_partjan

- Tiltott város, Kína

<http://ujso.com/napilap/utazas/2013/08/22/tilos-az-ongyujto-es-a-gyufa-a-tiltott-varosban>

- Szibériai faház, Oroszország

<http://koos.hu/2009/01/12/traditionalis-orosz-fahazak/>

- Tradicionális faház, Törökország

<http://isztambul.info/blog/2013/10/04/isztambuli-fahazak/>

- Szentély, Japán

http://hu.wikipedia.org/wiki/Nara_%28Jap%C3%A1n%29

Európa térkép: terkepek.net

Magyarország híres faépítményeinek forrásai – képek, film:

- Református templom, Tákos

<http://www.youtube.com/watch?v=5zbFqNrBfAY>

- Szoknyás harangláb, Pankasz

<http://www.vaconline.hu/aktualis/orsegi-tapasztalatcsere-a-konyvtari-szakmai-egyuttmukodes-kere.html>

- Templom, Tákos

<http://karpatutak.blogspot.hu/2011/04/2007-junius-17-takos-csaroda-es.html>

- Vízimalom, Túrístvándi; Csónakfejfák, Szatmárcseke; Templom,

	<p>Tákos http://alfahir.hu/utazz-sz-sz-b-megy%C3%A9be-iii-r%C3%A9sz-sz-atm%C3%A1rcseke-t%C3%A1kos-20110712; http://vendegvaro.utazom.com/vizimalom-tortenetitartat-turistvandi; http://www.magyartelepulesek.hu/turistvandi/file/malom-10n.jpg - Csónakfejfák, Szatmárcseke http://www.panoramio.com/user/5983531/tags/Cemetery%20-%20Temet%C5%91 - Harangláb, Székely kapu, Nyírbátor http://www.karpat-medence.hu/c.php?c=nyirbator-reformatus-templom; http://www.hirstart.hu/fk/nyirbator - Fatorony, Lónya http://www.turautak.com/cikkek/varak--romok/arpad-kori-templomaink/lonya--reformatus-templom.html; http://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:L%C3%B3nya_fatorony_felirat.jpg</p> <p>Vargha Balázs: Szeretnél játszani? Múzsák Közművelési Kiadó Fotó: Tóth Ilona Jenga leírás, játékszabály: http://tarsasoznijo.blog.hu/2009/04/14/jenga Italo Calvino: A famászó báró, Európa Könyvkiadó, Budapest, 2010. Lombházak: http://www.youtube.com/watch?v=95FKclbNxWU; http://www.youtube.com/watch?v=XI9A3Mr4fwA</p>
Mellékletek	<ol style="list-style-type: none"> 1. számú melléklet: Udvaromon jegenyefa nem látszik (dal kottája) 2. számú melléklet: Visszaemlékezés 3. számú melléklet: Fa magasságának mérése T alakú eszköz segítségével 4. számú melléklet: Fa magasságának mérése bot segítségével 5. számú melléklet: Fa magasságának mérése mérőrúd segítségével 6. számú melléklet: Betűkártyák 7. számú melléklet: Ábra a mérési eljárások magyarázatához 8. számú melléklet: Móra Ferenc: Öreg ember, öreg fa (részlet) 9. számú melléklet: Vastag törzsű, öreg fák (képek) 10. számú melléklet: Az évgyűrűről 11. számú melléklet: Élő fa életkorának kiszámítása 12. számú melléklet: „Fatestvér” keresés 13. számú melléklet: Gárdonyi Géza: A fa élete 14. számú melléklet: A fák hangja 15. számú melléklet: Magyarország térképe 16. számú melléklet: Képek híres fákról 17. számú melléklet: Leírások híres fákról 18. számú melléklet: Adatlap a „Híres fák Magyarországon” feladathoz 19. számú melléklet: Települések elhelyezkedésének leírása a Híres fák Magyarország feladathoz 20. számú melléklet: Matuzsálem és a többiek 21. számú melléklet: Kereséshez javasolt címszavak a „Legek a fák birodalmából” feladathoz 22. számú melléklet: Javasolt linkek a „Legek a fák birodalmából” feladathoz

23. számú melléklet: Képkészlet a „Legek a fák birodalmából” feladathoz
24. számú melléklet: Makovecz Imre épületeiről készült hiányos fotók
25. számú melléklet: Feladatok a hazai organikus építészet témájában
26. számú melléklet: Erdei Művelődés Háza (kép)
27. számú melléklet: Bevezető szöveg a „Régi faépületek” feladathoz
28. számú melléklet: Képek a „Régi faépületek” feladathoz
29. számú melléklet: Leírások a „Régi faépületek” feladathoz
30. számú melléklet: Térkép a „Régi faépületek” feladathoz
31. számú melléklet: Montázsok a „Régi faépületek” feladathoz
32. számú melléklet: Képek memórijátékhoz
33. számú melléklet: Építéssel kapcsolatos kísérletek
34. számú melléklet: Minta építőkövekből való építéshez
35. számú melléklet: Jenga
36. számú melléklet: Italo Calvino: A famászó Báró (részlet)
37. számú melléklet: Az égis érő fa (népmese dramatizált változata)
38. számú melléklet: Organikus építészet (ppt előadás)
39. számú melléklet: Szervezés (minta-táblázat)